

KURJER ZAGŁĘBIA

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, ul. Iwangrodzka Nr. 7.

„Stary” do „Młodych”.

Jeżeli przywilejem młodości jest moc, odpowiedni równoważnik starości, stanowi niewątpliwie suma zdobytego doświadczenia. Z tego wynika niezawodna prawda, tkwiąca w owym orzeczeniu: *si jeunesse savait ei viellesse pouvait...* („gdyby młodość wiedziała, a starość mogła”). Jeżeli więc w sprawie tak żywotnej dla przyszłości narodu, jaką jest z pewnością wybór zajęcia czyli stanu przez młodzież, mającą wejść w szranki służby obywatelskiej, zabiera głos mąż dojrzały, bogaty w zdobyte latami doświadczenie — należy się spodziewać, iż uwagi jego i rady powinny przesiąknąć w głąb serc i umysłów młodego pokolenia.

Tembardziej gdy takim starszym „Mentorem” zwracającym się do współczesnych polskich „Telemaków” jest Edmund Jankowski, uczonego przyrodnika-pomologa i wieloletniego działacza społecznego. Z osobistego doświadczenia wie on najlepiej, jak trzeba na progu kariery życiowej mądrze obierać sobie właściwy zawód. Kiedy bowiem przed laty z górą 40-tu po skończeniu studiów uniwersyteckich ze stopniem naukowym, zastanawiał się Jankowski, jak dalej sobą pokierować, wybrał zawód ogrodniczy, rozpoczynając praktykę w Ogrodzie Pomologicznym, na równi z tymi, którzy posiadali zaledwie elementarne wykształcenie. Zważywszy więc, na całą minioną działalność uczonego pomologa i praktyka, od lat wielu prezesa Warsz. Tow. Ogronicznego, uwagi jego, skierowane w formie publicystycznej do młodzieży rodacznej, prawie w całości poniżej je przytaczamy:

„Przy ogólnem naszym ubóstwie, a przynajmniej małej zamożności, młodzież wcześniej musi szukać kawałka chleba; nie jeden też młodzieniec chce dopomóc najbliższej rodzinie lub ożeni się i niechcący wprzędnie się w jarzmo życia, takie, w jakie się poddał chwilowo i prawie bez namysłu.

Dodajmy jeszcze, że przez wiek cały ostatni zamykano przed nami coraz więcej dróg pracy. Stanowiska, mogące wywierać wpływ na rozwój narodu, a nawet z bytem jego codziennym i materialnym związane, wreszcie choćby tylko lepiej opłacane, rozdawano obcym, Polaków od nich stale usuwając. Więc cały obszar politycznego i administracyjnego zarządu kraju, wszelkie urzędy i biura rządowe, szkolnictwo prawie całe, a z czasem nawet i kole-

je, stały się dla nas niedostępne. Do wojska dobrowolnie iść nie chcieliśmy, na księdza mało kto miał powołanie.

Pozostały nam tylko zawody wolne, ale i te nie każdy mógł wybierać według woli i upodobania. Tak np. niejeden pragnął się poświęcić czystej nauce, miał do tego zdolności, zamiłowanie i przygotowanie, ale był ubogi, więc tymczasem zostawał urzędnikiem w jakim banku lub polskiem towarzystwie kredytowem — aby żyć.

Iluż to kolegów naszych tym sposobem zwichnęło życie? Ilu prawie genialnych uczonych, jak matematyk Gosiewski, traciło swój czas nieoceniony i zużywało mózg wyjątkowy, na odrabianie codziennych biurowych rachunków lub bankowych obliczeń?

A przecież w konie wyścigowe pełnej krwi nikt nie orze. Wynikała z tego nietylko dla nich życiowa męka, powodowana poczuciem niespełnionych zadań, do których dojśćby byli mogli, w lepszych warunkach, lecz jednocześnie i olbrzymia, niepowetowana szkoda dla całego społeczeństwa.

Wiadomo, bowiem powszechnie, że świat nasz ludzki, conajmniej od połowy 19-go wieku, opiera się na pracy specjalistów. Powstały ich całe zastępy we wszystkich dziedzinach; oni to doskonali naukę i przemysł, handel i rzemiosła; oni ulepszają wynalazki, umożliwiając ten zadziwiający postęp, który w każdej gałęzi ludzkiej twórczości wykazuje tak niezbitą historią ostatnich lat kilkudziesięciu. Alboż wojna, która się i na naszej ziemi tak długo i strasznie prowadzi, nie dowiodła wyraźnie, jakie w niej znaczenie mają specjaliści i organizatorowie — specjaliści również?

Polska w tym względzie bardzo zaległa pole. Wytykają nam obcy z szyderstwem, że tak mało dorzuciliśmy do skarbnicy wiedzy, pracy i wynalazków ogólnych; twierdzą, że zapożyczamy u innych, czego nam potrzeba. Lubo niepomyślne warunki były często, a długo przeciw nam i stanowiły wielką przeszkodę w prawidłowym rozwoju; lubo daliśmy światu pewną liczbę pierwszorzędnych uczonych, świetnych poetów, pisarzy, malarzów i t. d., to jednak w tych przykrych dla nas twierdzeniach jest pewna część prawdy.

Czasy, które nadchodzą, wymagać będą od nas niezwykłych wysiłków, istotnego odrodzenia i poprawy tego, co było lub jest jeszcze złe. I dlatego, opierając

się na faktach widzianych i działalności zwichniętej wielu rówieśników naszych, odważamy się zwrócić do młodzieży naszej, zwłaszcza w licznych w tej chwili wyższych uczelniach studjujących. Idzie nam poprostu o to, aby każda, czy każdy, jeszcze teraz, nie wychodząc z murów szkolnych w życie, obrali sobie zawód, najbardziej odpowiadający upodobaniom, uzdolnieniu, siłom i warunkom, które każdy w sobie nosi.

Nie jest to łatwe, zapewne. Ale jeżeli cel ten wielki stanie jasno przed oczyma, to namysł, badanie siebie, pouczenie się u innych i wewnętrzna praca ducha dopomogą i zadanie rozwiąże się należycie, a w porę. Pociągnie to zaś za sobą wielorakie korzyści. Kto bowiem zawczasu powie sobie czem będzie, potrafi jeszcze jako student przygotować się do upatrzonego zawodu.

Ale wszak do każdego trzeba się przygotować teoretycznie, a więc z podawanej w szkołach teorii ogólnej wybrać i szczególnie zapamiętać, co się w danej specjalności potem przydać może. Nawet pomimo pracy obowiązkowej, znajdzie się trochę czasu na dopełnienie tej teorii z dzieł odpowiednich. Przez wczesne czytanie pism zawodowych, zapozna się przyszły adept ze stanem bieżącym swej specjalności i jej potrzebami. Wcześniej obmyśli i wystara się o odpowiednią pra-

ktę, w czem mu chętnie dopomogą, może nawet już teraz upatrzeć sobie pole działania i wolną na niem placówkę. Nareszcie, myśląc ustawicznie o tym przedmiocie, dopasuje go niejako do swych pożądań i pragnień, a może go nawet zmienić, póki czas jeszcze, na inny, odpowiedniejszy. A przecież lepiej to uczynić na rozdrożu jeszcze, gdy ścieżki życia rozchodzą się z jednego punktu, niż, gdy z raz obranej drogi trzeba powracać daleko, aż do jej początku, aby przejść na inną.

Otwierają się przed nami nowe widnokreśli, nowe pola pracy, tem szersze, że z nich wielu ludzi zeszło. Jednych najliczniejszych, którzy nam chleb odbierali i normalnemu rozwojowi narodu przeszkadzali, zmiotła fala wojny, innych zabrała nieubłagana śmierć, w kwiecie wieku. Jeżeli więc kiedy, to właśnie teraz otworzyły się szeroko liczne dziedziiny pracy.

Jeżeli ich nie zajmiecie wy, nadziejo nasza, przyjdą je zabrać inni, a tak upragnione odrodzenie Polski znów nie nastąpi!

Bodajby te mądre a serdeczne uwagi „starego” trafiły do dusz „młodych” którym teraz przypadnie zaszczytne, niemniej jednak wysoce odpowiedzialne zadanie wielostronnej rekonstrukcji bytu społeczno-narodowego.

R. K. Z.

Z widowni wydarzeń.

Na Wschodzie.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW.). Z głównej kwatery donoszą d. 21 lutego:

„Przed Dźwińskiem rozbiły się ataki rosyjskie. Mniejsze ataki nieprzyjacielskie odparliśmy także na innych miejscach frontu”.

Komunikat austriacki.

WIEN. (BTW.). Urzędowo donoszą dnia 21 lutego

„Wczoraj wieczorem oddziały austro-węgierskie odrzuciły nieprzyjaciela na południowym-wschodzie od Kozłowa nad Strypą z jego wysuniętej pozycji.

Twa obustronna wzmocniona działalność lotnicza”.

Na Zachodzie.

Komunikat niemiecki.

BERLIN (BTW.). Z głównej kwatery donoszą dnia 21 lutego:

„Na północ od Ypres odparliśmy atak angielski wykonany granatami ręcznymi na naszą nową pozycję nad kanałem.

Na południe od Loos nieprzyjacieli musiał się cofnąć z naszej pozycji. Nad drogą z Lens do Arras atakował bezskutecznie.

Nasze eskadry lotnicze atakowały z wynikiem, jak stwierdzono, korzystnym, tylne fortyfikacje nieprzyjacielskie, pomiędzy innymi w Furnes, Peperinghe, Amiens i Luneville”.

Komunikat admiralicji niemieckiej.

BERLIN (BTW.). Z głównej kwatery donoszą dnia 21 lutego:

„Dnia 20 lutego, w południe, zaatakowały samoloty marynarskie wybrzeże angielskie. Obrzucono obficie i skutecznie zakłady tabryczne w miejscowości Deal, urządzenia kolejowe i portowe i gazomierz w Lowestoft. Ugodzono kilkakrotnie w główny dworzec i port tego miasta. Gazomierz zawałił się pod uderzeniem bomby. Prócz tego obrzucono dwa parowce basenowe. Wszystkie nasze aparaty wróciły nieuszkodzone, mimo ostrzeliwania

Rozbite aeroplany francuskie.

i pociągu przez lotników nieprzyjacielskich."

Konferencja koalicyjna.

GENEWA (BTW) „Temps” donosi, że na konferencji koalicji w Paryżu Rosja będzie reprezentowana przez Izwołskiego

GENEWA (BTW) „Echo de Paris” donosi, że Włochy zamierzają wysłać na konferencję paryską Sonnina i Tittomiego, oraz generałów Cadornę i Porro.

Na Południu.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW.). Z głównej kwatery donoszą dnia 21 lutego:

„Nic nowego”.

Komunikaty austriackie.

WIEN. (BTW.). Urzędowo donoszą dnia 21 lutego:

Nie zaszyły żadne ważniejsze wydarzenia.

WIEN. (BTW.). Urzędowo donoszą dnia 22 lutego:

Oddziały albańskie pod dowództwem oficerów austriacko-węgierskich dosięgły Adriatyku na zachód od Kavaji.

W. ks. Mikołaj — atamanem

HAGA (BTW). Wielki książę Mikołaj Mikołajewicz, z okazji zdobycia Erzerumu został mianowany przez cesarza atamanem kozaków kaukaskich.

W. książę w Erzerumie.

PIOTROGRÓD (BTW) Naczelny wódz armii kaukaskiej, wielki książę Mikołaj, udał się do Erzerumu.

Koalicja w Grecji.

ATENY (BTW) Urzędowo donoszą, że oddział sprzymierzonych za-

jął wyspę Othonoi niedaleko Korfu. ATENY (BTW) Sprzymierzeni aresztowali konsulów państw centralnych na wyspie Chios.

Znaczenie ataków Zeppelinów

„Haski Vaterland” pisze o działaniach Zeppelinów:

„Straty angielskie podczas ostatniego ataku Zeppelinów ocenić można ogółem na 600 osób.

Przypuściwszy nawet, że Niemcom nie udało się zabić ani jednego żołnierza, ataki te mają jednak swoje znaczenie militarne, bo zmuszają one Anglię do pozostawienia w kraju większej liczby żołnierzy dla przeszkodzenia zbyt niskim lotom sterowców, a więc i większej celności ich strzałów. Anglja początkowo przeznaczyła do obrony tej 30,000 ludzi. Liczba ta była jednak podwyższona do 100 000 a według wiarygodnych informacji, ma być w dalszym ciągu znacznie zwiększona.

Gdyby Niemcy nie robili najazdów powietrznych na Anglię, Anglicy wysłaliby do Francji jeszcze conajmniej 100,000 żołnierzy”.

Dymisja

szambelana Jaczewskiego.

Warszawski „Kurjer Polski” zamieścił dłuższy artykuł o przyczynie dymisji „wywakuowanego” gubernatora piotrkowskiego, szambelana Jaczewskiego, poprzedzony obszerną charakterystyką wspomnianego „biurokraty”. Charakterystyka ta z gruntu fałszywa, o ile dotyczy „nieposzlakowanej uczciwości” na punkcie łapownictwa b. gubernatora piotrkowskiego. Zarówno Zagłębie, jak i Łódź posiadają w tym względzie zgola inne informacje.

Nadto pominął autor artykułu rodowód p. szambelana, który był synem Polaka katolika ale miał matkę Rosjankę prawosławną. Szybka zaś swoją karierę czynowniczą, zawdzięczał przede wszystkim osławionej Marji Andrejewnie Hurkowej, będąc jako student uniwersytetu warszawskiego, stałym, domowym korepetytorem młodych „general-gubernatorowiczów”. W atmosferze Hurkowskiej zaprawiał się więc do przyszłej kariery „obrusitiela” ojczyzny swego rodzica. Według „Kurjera Polskiego” motywy obecnej dymisji szambelana Jaczewskiego były następujące:

„Gdy po chwilowym ustąpieniu wojsk niemieckich z Nowego Miasta nad Pilicą zwrócił się do miejscowy działacz społeczny, kapucyn o. Viator, z prośbą o udzielenie mu pomocy w zaprowadzeniu miejscowej i okolicznej biedoty, Jaczewski wystarał się u przybyłego do Warszawy delegowanego z ministerjum spraw wewnętrznych wyższego urzędnika, by udzielono o. Viatorowi odpowiedniej ilości przywiezionego z Piotrogradu zboża.

Delegat zgodził się na tę propozycję, zażądał jednak od Jaczewskiego, w myśl formalistyki urzędowej wydania kapucynowi piśmiennego zaświadczenia, że jest on pełnomocnikiem gubernatora w sprawie rozdawnictwa ziarna potrzebującym. Takie zaświadczenie, stwierdzone pieczęcią i podpisem gubernatora otrzymał o. Viator od Jaczewskiego, ale okazało się ono niezupełnie dostatecznym dla urzeczywistnienia całkowitej działalności zakonnika-filantropa. Gwoli możności przewozu z Warszawy do Skierniewic wagonów ze zbożem (skąd dostawa odbywała się kołmi do Nowego Miasta) należało każdorazowo wysłać do Warszawy odpowiednie telegraficzne na to pozwolenie gubernatora piotrkowskiego. Celem uskutecznienia formalności owej, Jaczewski wydał kapucynowi kilka blankietów telegraficznych ze swoim podpisem i pieczęcią urzędową in blanco, z tem, że w miarę potrzeby ten ostatni wpisze odpowiedni tekst i ilość mających być dostarczonych wagonów.

Wkrótce po powrocie wojsk rosyjskich do Nowego Miasta zaczęły się rewizje i aresztowania różnych obywateli, posądzonych o szpiegostwo, formułowane, jak zwykle, „okazywaną pomocą wrogowi i spóldziałaniem na niekorzyść rządu”.

O. Viator padł również ofiarą podejrzliwości lub złej woli „wywiadowców” wojennych i cywilnych. Podczas dokonanej przez żandermerję ścisłej rewizji w celi o. Viatora w ręce jej wpadły wydane mu przez gubernatora Jaczewskiego urzędowe zaświadczenia,

jak i telegraficzne blankiety z urzędowym podpisem i pieczęcią.

Pomimo, że warszawska duchowna władza konsystorska w obszernie motywowanej opinii piśmiennej wypowiedziała się o braku jakichkolwiek dowodów winy oskarżonego kapucyna, którego zachowanie się wobec władzy okupacyjnej było zupełnie normalne, — ten ostatni został przed ewakuacją Rosjan wywieziony łącznie z innymi więźniami do jednego z więzień w głąb państwa i o dalszych jego losach żadna informacja już do Warszawy nie nadeszła.

Natomiast przedostała się do pism warszawskich przez kopenhaską agencję telegraficzną wiadomość, zaczerpnięta z pism rosyjskich, że szambelana Jaczewski otrzymał dymisję ze stanowiska gubernatora piotrkowskiego”.

OD DYREKCJI

Piotrk. T-wa Kredytowego Miejskiego.

Dyrekcja T-wa Kredytowego Miejskiego w Piotrkowie nadesłała nam z prośbą o umieszczenie następującego komunikatu dla wiadomości Stowarzyszeń właścicieli nieruchomości m. Sosnowca.

„W dniu 13 stycznia r. b. odbyła się w sali Magistratu w Sosnowcu narada znacznej części stowarzyszonych Towarzystwa Kredytowego Miejskiego Piotrkowskiego nad środkami zmniejszenia zaległości w ratach, ilość których przewyższa już obecnie sumę czterech półrocznych rat. Na naradę, przewodniczącym której był wybrany p. Malinowski, zebrało się około 90 osób, co świadczy o wielkiem zainteresowaniu się stowarzyszonych poruszoną kwestją. Wyraziło się to zainteresowaniem i w przemówieniach, replikach i gorących oraz dość długich rozprawach. Cechująca wszystkie poglądy oraz nieliczenie się z ramami dyskusji zaznaczyły się i za omawianem zebraniu, jednakże wnioski wprowadzające rozprawy na niewłaściwy teren znajdowały trafne sprostowania w wyjaśnieniach delegowanego członka zarządu Towarzystwa p. Zylbersztajna, podtrzymywanych przez innych mówców i narada dała celowy wynik przyznania i starań, aby wszyscy stowarzyszeni w miarę środków spalali zaległości dla osiągnięcia możności wywiązania się Towarzystwa ze swych zobowiązań spłacania kuponów od listów zastawnych Towarzystwa.

Pierwszy przemawiający p. Pachter pierwotnie postawił wniosek, aby stowarzyszeni spalali kwartalnie po 5 proc swych zaległości, bo zdaniem jego listy zastawne posiadają tylko kapitał, którzy mogą coś stracić i na wypłatę procentów czekać, następnie zaś odstąpiwszy od tego wniosku ze względu, iż jest ogólnie wiadomo, że listy zastawne znajdują się w posiadaniu i ludzi niebogactych, dla tych stanowią jedyny zaoszczędzony fundusz zabezpieczający im środki do życia, zaproponował, aby Towarzystwo wypuściło na spłacenie rat bonę. Stawiając ten wniosek p. Pachter widocznie nie zdał sobie sprawy z tego najprzód, że Towarzystwo nie ma prawa wypuszczać bonów, ani takiego nie mogłoby uzyskać, bo nie ma dla nich żadnego innego zabezpieczenia prócz zaległych rat należnych Towarzystwu, to jest ten sam majątek, którym jest zabezpieczona wypłacalność kuponów od listów, następnie, że w tem

ALEKSANDER CASTELL.

ZDRAJCA.

I.

Kapitan generalnego sztabu Ernest L. siedział z klapkami na uszach od pół godziny przy aparacie i odbierał szyfrowane telegramy iskrowe. Wzmocnione multiplikatorem znaki dzwieżyły głośno jak rozmowa telefonu i rozlegały się w pokoju, gdzie znajdował się jeszcze tylko generał R., zażywający, jak przystało na sześćdziesięcioletniego jegomościa, poobiedniej drzemki.

Miejscem, gdzie znajdowała się komenda odcinka, była izba szkolna w wiosce L., położonej o sześć kilometrów za frontem. Pokój miał po cztery okna, wychodzące na wschód i na zachód. Na dwóch tablicach, ustawionych przy północnej ścianie, wisiały mapy. W środku był duży stół z dwoma aparatami telefonicznymi, w połączeniu z sąsiednim domem, gdzie urzą-

dzono rodzaj centrali telegraficznej i telefonicznej.

Kapitan notował powoli słowo za słowem. Klucz miał tak dokładnie w głowie, że wprost mógł przekładać szyfrowane wyrazy. Ale nagle zdjął kłapy z uszu i położył je na stole. Wpatrywał się uporczywie w aparat i nadsłuchiwał. Słychać było wyraźnie głoskę po głosce, tak jak gdyby ktoś mówił w pokoju.

Obejrzał się ku generałowi, który ciągle jeszcze drzemał. Nie obudziliby go za żadną cenę; godzinę snu poobiedniego trzeba było staremu zostawić. To mu dawało świeżość i energię na całe popołudnie.

Ale kapitan zachłysnął się mimowoli. Ostre charczenie dobyło się z jego gardła.

Generał ocknął się: „C, tam?” Kapitan nie słyszał, trwał ciągle w swej nadsłuchującej, prawie czatującej pozycji. Generał wstał i podszedł bliżej. Skoro kapitan sportrzął obok siebie, spojrzął mu w oczy i rzekł cicho: „Łotr znowu pracował dziś w nocy...”

„Tak”... — odparł generał i ściągnął ramiona. Zbliżył się zamyślony do wielkiego stołu, zawałonego papierami i zdawał się dumać. Wszedł ordynans i wręczył paczkę telegramów z sąsiedniego budynku. Generał przebiegł okiem, porobił notatki, i rozejrzał się nagle dokoła. „Ale jak go pochwyć?” Wyrzekł to niemal bez akcentu, wszelako ze zdławionym, bezsilnym bólem.

Oficer już nowu pochylił się nad telefonem.

W ostatnich czasach zdarzały się nawskroś tajemnicze wypadki. Osobliwym i niewytłumaczonym zjawiskiem było, że nieprzyjaciel, który tkwił o szancony zaledwie o osmdziesiąt metrów przed tą pozycją, zdawał się spodziewać niemal co do minuty, chwili każdego ataku. Zdawało się, że nie tylko musi być dokładnie powiadomiony o rozkazie dziennym, ale że także wcale dobrze zdaje sobie sprawę ze wszystkich planowanych taktycznych zwrotów. To była jedna z głównych przyczyn, dla których ofensywa na tym odcinku niewzruszenie odbijała się jak od żelaznego muru. Pojedynczy

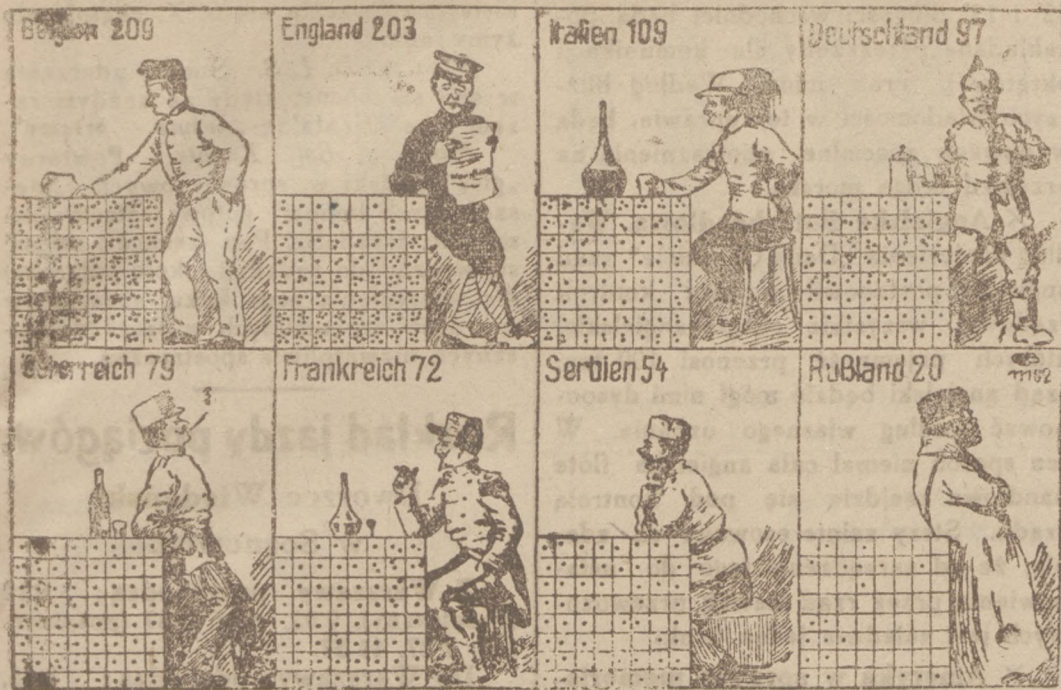
żołnierze, wzięci do niewoli, poświadczali nawet, że przygotowania do walki oznaczone były dokładnie co do minuty. Słowem, naczelnicy oficerowie znajdowali się w stanie nieprzerwanego podniecenia, widząc, iż każdy, bodaj najenergiczniejszy wysiłek łamał się bezpożytecznie i obracał niemal w samobójstwo.

To położenie miało też niezmiernie niebezpieczne oddziaływanie na załogę, w której często już jawnie mówiło się o istnieniu zdrajcy. Zadawano sobie gorączkowy trud, aby winnego pochwyć, ale brak było najlżejszego śladu. Jakikolwiek połączenie od jednych rowów strzeleckich do drugich było nie do pomyslenia. Porozumienie za pomocą znaków świetlnych albo innych znaków, również.

Rzecz pozostawała straszliwą zagadką, która dręczyła wszystkie mózgi i chłoneła krew po krwól, ofiary po ofiarach.

(C. d. a.)

Ile litrów piwa przypada rocznie na jednego mieszkańca w różnych krajach.

zrealizowaniu kuponu niczem się nie różnią od bonów, bo Towarzystwo przyjmuje kupony na spłacanie rat i stowarzyszeni spłacają raty kuponami, zamiast więc nabywać bonów mogą nabywać kupony, co też czynią, lecz nie wszyscy i nie w tej mierze w jakiej napływają kupony do zrealizowania. Również niedopuszczalnym był wniosek przyjmowania na spłacanie rat bonów Warszawskiego Banku Handlowego, bo każdy stowarzyszony obowiązany spłacać raty w tej kwocie gotówki w jakiej ona go obciąża hipotecznie i jeśli chce na spłatę raty użyć bonów Warszawskiego Banku Handlowego, to może te bonów sprzedać lub kupić za nie kupony i spłacić ratę, propozycja zaś spłacania rat bonami Banku jest równoznaczna z propozycją uiszczania zamiast całej raty tylko jej części, a otrzymania kwitowania z całej raty. I ten więc wniosek był przez zebranych uchylony. P. Sukieniak wypowiedział dwa wnioski: pierwszy aby Towarzystwo wyjednało u posiadaczy kuponów cierpliwie oczekiwanie na zrealizowanie kuponów, a drugi, aby Towarzystwo za przykładem Warszawskiego Towarzystwa wydało wszystkim stowarzyszonym dodatkowe pożyczki w sumie 10 proc. pierwotnych pożyczek na spłacenie zaległości. Pierwszy z tych wniosków wobec ogromnej niewątpliwie ilości posiadaczy kuponów bardzo wielkiej wśród nich liczby osób niezamożnych i nakonie ze względu na znajdowanie się listów i kuponów w instytucjach dobroczynnych i społecznych oraz radach opiekunów jest do oceny w istocie niewykonalnym poparciem zebranych nie zyskał; drugi wniosek wobec nienormalnych warunków jest niemożliwy i niewygodny tego, że Warszawskie Towarzystwo posiada kapitał zasobny przeszło dwieście razy przewyższający kapitał zapasowy Piotrkowskiego Towarzystwa, więc także nie uzyskał i nie zjednał uznania, bo jak nikt z handlujących nie może spłacić swych weksli starych nowymi, jeśli tych ostatnich nie przyjmują, tak i Towarzystwo nie może wypuszczać nowych listów, jeśli przestanie realizować kupony od wypuszczonych już listów; Piotrkowskie Towarzystwo po wznowieniu komunikacji nie przerwało realizowania kuponów i posiadając w zaległościach ogromną sumę winno starać się o gotówkę na spłacenie kuponów, a nie zwiększać sumy kuponów, których nie mogłoby realizować. Projekt ten byłby dobry, gdyby nie był nabyt przedwcześnie, został przeto pominięty. P. Zmigrod stawił dwa wnioski: Pierwszy służył celowi, aby wszyscy w miarę możliwości spłacali raty, drugi, co najmniej dziwny, aby odroczyć spłacenie zaległych kuponów na czas po wojenny, i spłacać tylko bieżące kupony. Lecz właśnie o to tylko idzie, aby stowarzyszeni spłacali bieżącą ratę, bez czego zadanych kuponów spłacać niepodobna. W tych i wszystkich innych przemówieniach i wnioskach pomimo niepraktyczności, niewłaściwości, a może i pewnej naiwności, były widoczne dobre chęci wyznaczenia wyjścia z trudnych warunków, nacechowane zaufaniem do Władz Towarzystwa, odwołujących się o poparcie do samych stowarzyszonych. Odróżniło się w tym względzie przemówienie p. Jasnego juniora, który oznajmił, iż ma wrażenie, że delegaci Towarzystwa nie ogłaszają powziętej już przez Dyрекcję Towarzystwa decyzji, w celu, aby zebranie powzięto uchwałę bardziej dla przychylna. Blżej swej myśli p. Jasny nie wyraził i z tego jednak co wyrzekł widać, że wypowiedział, bez zamiaru niewątpliwie, niepoehlebne dla wszystkich obecnych przypuszczenie iż zebrali się nie w celu naradzania, a targowania się.

„Chęć i życzenie pozyskania ulg są całkiem zrozumiałe i uzasadnione względem wielu stowarzyszonych, lecz dla wszystkich powinno być również zrozumiałem, że przedewszystkiem muszą być zdobyte środki na zaspokojenie bieżących potrzeb i one dopiero mogą dać podstawę do przyznawania ulg, bo, jak mówi przysłowie, z próżnego i Salomon nie należy. Tak też słusznie zrozumieć obecne zadanie stowarzyszenia zebrani i doszli do wniosku, że delegowani winni jaknajwięcej ściągnąć zaległości, a zalegający stowarzyszeni, jaknajwięcej, w miarę możliwości, uiszczać. Godzi się przypuszczać, że w ten sposób wytknięty kierunek działalności stowarzyszenia dla pomyślnie wyniki, stanowiąc dla dłużników, mających spłacać należności nową silną podjętą do uiszczania tych ostatnich, umożliwi przetrwanie kryzysu i ułatwi w przyszłości obmyślenie i wyszukanie

sposobów i środków okazania słusznych ulg i pomocy stowarzyszonym, którzy w ciężkiej dobie spełnieniem w miarę możliwości swoich obowiązków zażegnali groźbę im i instytucji niebezpieczeństwo”.

7 dnia na dzień.

Z Sosnowca

Dn. 22/II.

— Rejentura. Wkrótce zacnie funkcjonować w naszym mieście rejentura, której brak dawał się odczuwać mieszkańcom. Za dni kilka rejent p. Jan Raykowski rozpocznie swe urzędowanie i będzie załatwiał czynności w języku polskim.

— Jatk komisji żywnościowej znajdują się: przy ul. Starososnowieckiej Nr. 76, Fabrycznej Nr. 12 i Nowopogońskiej Nr. 27. Cena mięsa rosółowego kop. 60, pieczeniowego kop. 65, polędwicy kop. 75 i loju rb. 1 kop. 10.

— Konferencja szkolna. Dnia 2 marca o godzinie 10 ej przed południem, w sali posiedzeń magistratu przy ul. Warszawskiej Nr. 6 odbędzie się pod przewodnictwem p. inspektora konferencja nauczycieli szkół ludowych.

— Cena cukru. Ustanowiona przez władze najwyższa cena cukru wynosi: cukier miałki 52 fen., w kostkach 60 fenigów za funt niemiecki (= 1.23 funta polskiego). Przekroczenia karane będą grzywną do 5000 marek lub więzieniem do 6 miesięcy.

— Od Komitetu Loterii w Poznaniu otrzymujemy następujące zawiadomienie: „Wygrane, które padły na losy w Królestwie Polskiem w znacznej ilości, znajdują się dotychczas w przechowaniu Komitetu. Komitet czynił kroki celem uzyskania zwolnienia od cła od tych fantów, kroki te były jednakowoż bezskuteczne. Obecnie stara się Komitet o przesłanie fantów pod adresem miejscowych Komitetów w celu rozdzielenia ich na miejscu pomiędzy wygrywających”.

— Choroby zaraźliwe. Od dnia 6 do 12 lutego r. b. zameldowano następujące wypadki chorób zaraźliwych: szkarlatyna: Sosnowiec 9, Czeladź 6, Zawiercie 3, Łagisza 4; dyfteryt: Sosnowiec 2, Siewierz 1, Zawiercie 1; tyfus brzuszny: Sosnowiec 2, Zawiercie 1, Wojkowie Kościelne 1; tyfus plamisty: Zawiercie 1 wypadek.

— Bez lokatorów. W dzielnicy Starego Sosnowca jest obecnie około 1000 pustych mieszkań.

— Lampki karbitowe. Wielu mieszkańców zaopatryło się w lampki karbitowe, przerobione ze zwykłych lamp naftowych. Ponieważ wskutek konstrukcji, nie odpowiadającej oświetleniu, przytrafiły się w ostatnich czasach eksplozje, lampy więc tego systemu winny być konstruowane przez specjalistów.

— Za śrubowanie cen kartofli. Wczoraj ukazało się na targach trochę kartofli, które zaraz rozchwytywali przekupnie i poczęli sprzedawać po 2 ruble pud. Przekupniów pociągnięto do odpowiedzialności.

Najczcigodniejszemu Księdzu Kanonikowi Augustynikowi, zacnym sąsiadom, znajomym i krewnym za żywe współczucie i pomoc przy oddaniu ostatniej posługi drogim dla nas szczątkom

ś p. Antoniny Popielskiej

wyrażają z głębi serca „Bóg zapłać”
JÓZEFOWIE GNOINSCY.

204

Na ten temat wywiązała się w prasie rosyjskiej ożywiona dyskusja.

Z różnych stron.

□ Pożyczka miejska. Z Warszawy donoszą: Zapisy na nową pożyczkę miejską w sumie 10 milionów rb. wyniosły 21,596,900 rb., czyli pożyczka została pokryta dwukrotnie z nadwyżką.

□ Taksa aptekarska. Właściciele aptek w Warszawie wystąpili do urzędu zdrowia publicznego z prośbą o podwyższenie obecnej taksy aptekarskiej. Urząd zgodził się na podwyższenie niektórych lekarstw i polecił inspektorowi farmacji opracować ostateczne wnioski.

□ Język polski dla żołnierzy. „Deuts. h. W. Ztg.” donosi, że w i-em ognisku dla żołnierzy w pałacu Staszica odbył się wykład wstępny do nauki języka polskiego. Wielka sala nie mogła pomieścić wszystkich przybyłych, którzy z zaciekawieniem słuchali wykładu „O polskim narodzie, państwie i języku”.

□ 10 razy więcej. Sklepy Sekcji Żywnościowej w Warszawie przed kilku miesiącami robiły dziennie obroty przeciętnie trzy do czterech tysięcy rubli. Obecnie zwiększyło się to dziesięciokrotnie: obrót ten wyraża się liczbą przeciętną 38 tys. rub. dziennie.

□ Sądy na Litwie. Naczelne dowództwo armii na wschodzie, utworzyło na obszarze prawego brzegu Wisły, nie podlegającym generał gubernatorstwu warszawskiemu, sądy, które rozpoczną działalność z dn. 1 marca. Sądownictwo wykonywać będą sądy pokoju, sądy obwodowe i sąd główny. Językiem w sądzie jak donosi „Kownoer Ztg.”, jest niemiecki. Jeżeli jedna ze stron języka niemieckiego nie zna, zażądać może tłumacza. Wyroki zapadają będą w języku niemieckim.

□ „Macierz” w Piotrkowie. Re-skryptem c. i k. generał-gubernatorstwa w Lublinie z 14 b. m. zatwierdzono statut Tow. szkół zawodowych „Macierz” na obszarze ziem polskich, pozostających pod zarządem wojsk austriacko-węgierskich — z siedzibą w Piotrkowie.

□ Gazeta białoruska. Z dniem 15 lutego w Wilnie zaczęła wychodzić gazeta białoruska p. t. „Homan — biała ruskaja wileńska czasopis”! Drukowana jest tżcionkami łacińskimi.

□ Szkolnictwo polskie na Litwie. Z Wilna donoszą: Staraniem dwóch nauczycieli języka polskiego w gimnazjach rosyjskich, pp. Kościalkowskiego i Cywińskiego, powstały w Wilnie dwie szkoły średnie, męska i żeńska, z językiem wykładowym polskim. Niemal równocześnie założoną została trzecia szkoła przez pozostałą w Wilnie młodzież akademicką. Z kolei zjawiają się szkoły ludowe i kursy rzemieślnicze, zarówno w Wilnie, jak i na prowincji. Objęła nadzór nad nimi komisja naukowa.

□ W sprawie jeńców cywilnych. Komenda obwodowa w Lublinie ogłasza: Zapytania o miejscu pobytu rosyjskich jeńców wojennych, którzy znajdują się w Austro-Węgrzech lub w Niemczech, należy posyłać wprost do: 1) Das gemeinsame Zentralnachweisbureau Auskunftsstelle für Kriegsgefangene Wien. 2) Das Zentralkomitee der deutschen Vereine vom Roten Kreuze, Abteilung für Gefangenenfürsorge. Berlin, S. W. 11. Abgeordnetenhaus. Zapytania można pisać po niemiecku lub po polsku.

□ Tajemnicza choroba. Na ostatnim posiedzeniu Towarzystwa Lekarzy w Wiedniu omawiano nową choro-

Dnia 19 b. m. 1916 ks. proboszcz Tomasiak pobłogosławił w kościele parafialnym w Czeladzi związek małżeński, zawarty pomiędzy p. Zofją Turską i p. Wincentym Mężyńskim z Grodzca.

Szczęść Boże Nowożeńcom!

Wczorajszy śnieg.

(wierszyk nastrojowy.)

Z nieba szarej głuszy
Śnieg prószy i prószy —
Jak senna ballada...
I pada... i pada...
A jutro — o, dzieje!...
Stopnieje... stopnieje...
A dzisiaj — o, biada! —
Śnieg pada... i pada...
I prószy... i prószy...
I skrzy się... i pruszy...
Prósz, śniegu, prósz, prósz!... —
I już!...

Z Będzina

— Urząd pośrednictwa pracy znajduje się w lokalu b. tej kasy powiatowej przy ul. Sławkowskiej, dom Trop-pauera.

— Straż ogniowa. W tych dniach odbędzie się przedstawienie ze współdziałaniem pierwszorzędnym sił artystycznych. Na program złoży się między innymi: „Loteria” — opera w 1 akcie Moniuszki i „Zamek na Czorsztynie” („Bojomir i Wanda”) opera w dwóch aktach K. Kurpińskiego. Czysty dochód z przedstawienia przeznaczono na straż ogniową.

— Zebranie nauczycieli. Dnia 29 b. m. o godz. 10 rano w szkole przy ul. Słowiańskiej Nr. 10 odbędzie się zebranie nauczycieli ludowych.

— Cesarski komisarz sprawiedliwości urzęduje w b. koszarach kozackich w poniedziałki i we wtorki.

— Rekwizycja loju. Władze ogłosiły, że uzyskany w rzeźniach surowy łój wołowy i barani podlega rekwizycji i nie można go z rzeźni usuwać. Zwolnione będą od rekwizycji koszerne trzewia tak zwane „menisse”.

Rosja a Finlandja.

Jedna z wpływowych gazet fińskich ogłosiła wywiad z baronem Meyendorffem. Oświadczył on, że nie wierzy w lepszą przyszłość Finlandji i nie podziela przekonania działaczy fińskich co do przyszłych warunków życia w Finlandji, oraz unormowania przyszłego stosunków rosyjsko-fińskich. Twierdzi przeciwnie, że dotychczasowa polityka Rosji względem Finlandji w zupełności odpowiadała życzeniom i dążeniom narodu rosyjskiego i będzie utrzymana także w przyszłości. Rosjanie będą zawsze zarzucali Finlandji, że nie poniosła prawie żadnych ofiar w obecnej wojnie. Oświadczenia te w Finlandji sprawiły wrażenie przygnębiające.

Publicysta Kokoszkina w piśmie „Ruskija Wiedomosti” występuje stanowczo przeciw poglądom Meyendorffa oświadczając, że postępowe koła rosyjskie w kwestji fińskiej miały zawsze własne zdanie i nie podzielały nigdy polityki zmierzającej do ograniczenia praw Finlandji.

